

Страпчук Світлана Іванівна,
к.е.н., ст. викл. кафедри менеджменту
і адміністрування
Національного фармацевтичного університету,
м. Харків

ФАЗА КРИЗИ ЯК НЕОБХІДНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Дослідження питань згладжування піків економічних циклів з метою задоволення ритмічності виробництва є одним з найбільш актуальних, адже 42 Нобелівських лауреата з економіки отримали високу винагороду створюючи економіко-математичні моделі, що так чи інакше пояснювали наявність циклів і криз в світовій економіці.

Теорія циклів, що розглядалась такими видатними економістами як Д.Рікардо, К. Маркс, Д. Кейнс, Й. Шумпетер, К. Жюглар, Дж. Кітчин, В. Леонт'єв, Д. Сорос, відкриває безмежні можливості для пізнання існуючих закономірностей розвитку. Систематизація окремих досліджень даного питання була запропонована Й. Шумпетером в його моделі мультициклічного розвитку, що об'єднала три види циклів: довгі цикли Н.Д.Кондратьєва з середньою тривалістю 56 років, середні цикли, що досліджені К. Жюгларом з тривалістю близько 9,5 років та короткі цикли Дж. Кітчина, середньою тривалістю 3,2 роки. Й. Шумпетер розглядав кризу як необхідне середовище для «запуску» механізму координації структури економічної системи.

Економічні кризи з одного боку розрушують старі форми, способи та методи ведення господарювання, а з іншого – привносять техніко-технологічні інновації завдяки яким відбувається подальше зростання.

Глибина економічної кризи залежить від того, які хвилі економічного (ділового) циклу збіглися у часі при проходженні фази низини (дна). Найбільш тривалими й руйнівними вважаються такі, коли на цій фазі збігаються короткі, середні та довгі хвилі економічного циклу й відбувається заміщення технологічних укладів – технологічна хвиля перебуває у фазі низини [1].

Відтак, основними тенденціями, які доведеться враховувати в ХХІ-му столітті будуть глобалізація, виснаження всіх видів природних ресурсів, всесвітня грамотність, революція у сфері інформаційних технологій, прогрес науки, падіння народжуваності і старіння населення, що стане причиною жорсткої конкуренції систем і стандартів в економіці та науці.

Для того щоб утриматись на світовому ринку Україна має шукати і запускати схеми роботи наукомістких інновацій в економіці, а не триматися за сировинну орієнтацію в експорті. І першочергову увагу слід приділити енергозберігаючим технологіям та альтернативним джерелам енергії, зважаючи на переважно «важку структуру економіки» країни.

Література

1. Степанюк Н.А. Прогнозування кризових явищ в економіці [Електронний ресурс]. - Режим доступу: esj.oa.edu.ua/articles/2013/n23/20.pdf